

Näringsdepartementet

Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruksministrarna) den 15 juli 2019

Kommitterad dagordning

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Icke lagstiftande verksamhet

3. Ordförandeskapets arbetsprogram

- Information från ordförandeskapet

Förslagets innehåll:

Det finska ordförandeskapet väntas redogöra för prioriteringar och arbetsprogram på jordbruks- och fiskeområdet.

På jordbruksområdet kommer arbetet att domineras av förhandlingarna om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) efter 2020.

Ordförandeskapet kommer eventuellt att påbörja behandlingen av övergångsförordningar för CAP.

Ordförandeskapet prioriterar marknadssituationen och handelsrelaterade jordbruksfrågor.

Bioekonomi lyfts fram som en prioriterad fråga och ordförandeskapets ambition är att anta rådsslutsatser på området. Ordförandeskapet prioriterar också skogsbruk.

På fiskesidan avser ordförandeskapet att i sedvanlig ordning fokusera på fastställande av fiskemöjligheter för nästkommande år, varav flera fastställs i förhandlingar med tredjeländer och inom ramen för regionala fiskeförvaltningsorganisationer. Vidare har ordförandeskapet för avsikt att fortsätta diskussionerna gällande kontrollförordningen och den framtida Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

Jordbruk

Lagstiftningsöverläggningar

4. Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken, CAP, efter 2020;

- Förordningen om strategiska planer inom CAP
- Horisontella förordningen
- Förordningen om den samlade marknadsordningen

- Diskussion om miljö och klimat relaterat till CAP

Förslagets innehåll:

Kommissionens lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken, CAP, efter 2020 presenterades den 1 juni 2018. Reformpaketet består av tre förordningsförslag.

Det rumänska ordförandeskapet presenterade under våren förslag till konsoliderade texter av de tre förordningarna samt en framstegsrapport som redogjorde för läget i förhandlingarna. Det återstår flera tekniska frågor att behandla - inte minst när det gäller den nya genomförandemodellen samt utformningen av miljö- och klimatåtgärderna i nya CAP.

Vid rådsmötet i juli kommer ordförandeskapet be ministrarna att specificera hur politiken ska utformas för att åstadkomma en högre miljö- och klimatambition.

Kommissionens utgångspunkt är att detta ska ske genom förstärkta grundvillkor, ökad avsättning av medel till miljö- och klimatåtgärder samt obligatoriskt krav för medlemsländerna att införa miljö- och klimatåtgärder i pelare 1 genom miljöprogram ("eco schemes"). Kommissionens förslag innebär även att det nuvarande förgröningsstödet omvandlas till nya grundvillkor som alla lantbrukare behöver följa för att få stöd.

I de ändrade texterna tydliggörs att medlemsstaterna ska kunna rikta grundvillkoren till regioner, områden eller företag på ett sätt som gör att kraven blir relevanta. Kommissionen har även öppnat för att se över utformningen av regelverket om sanktioner för grundvillkoren, så att konsekvenserna av mindre fel minskar. Kravet på införande av ett digitalt växtnäringssystem har ändrats från att vara ett grundvillkor till att istället vara en del av lantbruksrådgivningen.

Kommissionens förslag om att inte räkna kompensationsstödet som miljöåtgärd finns inte med i den ändrade texten, vilket innebär ett minskat krav på medlemsländerna att avsätta medel för miljö- och klimatändamål.

Flertalet medlemsstater ställer sig bakom den höjda ambitionen för miljö och klimat, men en utmaning med förhandlingen är att området omfattar många olika åtgärder och att medlemsländernas åsikter går isär, vilket gör det svårt att finna förhandlingslösningar. Flera medlemsländer anser samtidigt att det krävs ökade resurser till CAP eller att ambitionen först kan fastställas efter utfallet av förhandlingen om den fleråriga budgetramen.

Medlemsländerna har olika syn på om miljö- och klimatsystem i pelare 1 ("eco schemes") ska vara obligatoriskt, samt hur reglerna för detta nya system ska utformas.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Vägledande principer för regeringen i förhandlingarna om CAP är totalt väsentligt minskade utgifter, marknadsorientering, stärkt konkurrenskraft och lika konkurrensvillkor, stärkta miljö- och klimatambitioner samt förenkling.

Regeringen är i huvudsak positiv till de förändringar som gjorts i förslagen under förhandlingen kopplat till grundvillkoren, framförallt tydliggörandet att medlemsstaterna ska kunna rikta grundvillkoren till regioner, områden och företag där de är relevanta. Det ger förutsättningar för miljönytta och effektivitet i genomförandet. En ökad miljöambition är svår att åstadkomma

utan att lantbrukarna är delaktiga i utvecklingen, samt att de åtgärder som föreslås är effektiva och upplevs relevanta för jordbrukarna. Det kräver samtidigt att kommissionen genom sitt godkännande av de strategiska planerna kan säkerställa att de ökade miljö- och klimatambitionerna nås på såväl EU-nivå som i medlemsstaterna.

Regeringen är positiv till att kravet på införande av ett växtnäingsverktyg förs över och ska ske inom ramen för rådgivning.

Regeringen anser att medlemsstaterna behöver få större inflytande gentemot lantbrukare nationellt, över sanktionsbestämmelserna för grundvillkoren när det gäller mindre allvarliga avvikelser, jämfört med vad kommissionen föreslagit. Sanktionerna behöver fokusera på väsentliga avvikelser och samtidigt upplevas som rimliga av lantbrukarna. Regeringen konstaterar att det behövs ytterligare tekniska diskussioner för att sådana förslag ska kunna utvecklas.

Regeringen välkomnar att det finska ordförandeskapet har utgångspunkten att miljö- och klimatambitionerna i CAP kan höjas. Regeringen avser att tydligt kommunicera hur frivilligt riktade åtgärder för miljö och klimat kan möta höga ambitioner på området. Regeringen anser att det finns skäl att påtala behovet av ökat fokus på innovation, kunskapsöverföring och investeringar för att utveckla jordbruket i en hållbar riktning. Regeringen anser att en större andel av CAP:s båda pelare bör öronmärkas för miljö- och klimatåtgärder. Regeringen är även positiv till det nya miljöprogrammet i pelare 1 som ger förutsättningar för att öka intresset hos lantbrukare för riktade åtgärder. Det är också angeläget att regelverket för hantering av medel främjar en hög miljö- och klimatambition hos medlemsstaterna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var senast föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 13 juni 2019 och för samråd med EU-nämnden den 14 juni 2019.

Fortsatt behandling av ärendet:

Det finns en osäkerhet kring den fortsatta förhandlingen, eftersom den är beroende av förhandlingen om den fleråriga budgetramen och Europaparlamentets behandling av förslaget.

En slutlig överenskommelse mellan parlamentet och rådet bedöms kunna ske tidigast när en överenskommelse nåtts om EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021-2027.

Faktapromemoria:

Fakta-PM 2017/18:FPM 140.

Icke lagstiftande verksamhet

5. Rapport från högnivågruppen för socker

- Information från kommissionen

Förslagets innehåll:

Kommissionen kommer att presentera den rapport och de slutsatser och rekommendationer som högnivågruppen för socker har tagit fram. Kvoterna för socker avskaffades år 2017, vilket har resulterat i ökande produktion av sockerbetor, sjunkande EU-priser samt ökad export och minskad import. Det låga marknadspriset föranledde kommissionen att tillsätta en högnivågrupp med uppdrag att ta fram en rapport med förslag på åtgärder och rekommendationer. Gruppen har hittills mötts tre gånger. Regeringen har varit aktiv och har drivit på för slutsatser för en ökad marknadsorientering av sockersektorn. Den slutliga rapporten, slutsatserna och rekommendationerna är i linje med denna hållning.

Övriga frågor

6 a) Afrikansk svinpest (ASF)

- Information från kommissionen

Afrikansk svinpest (ASF) är en högt prioriterad fråga för kommissionen och målsättningen för EU:s åtgärder mot ASF är att helt utrota smittan inom unionen. Kommissionen väntas ge en lägesbeskrivning. Kommissionen har under 2018 och 2019 genomfört ett antal aktiviteter kopplat till ASF. I december 2018 arrangerade kommissionen en ministerkonferens om utrotning av afrikansk svinpest i EU och om den långsiktiga förvaltningen av vildsvinspopulationen. Vid konferensen tryckte man på vikten av beredskap, behovet av samarbete mellan jordbruks- och miljösektorn samt behovet av en långsiktigt hållbar förvaltning av vildsvinspopulationen. På EU-nivå arbetar man också med revidering av befintlig gemensam ASF-strategi med fokus på långsiktig förvaltning av vildsvinspopulationen.

6 b) Djurskydd vid transporter vid höga temperaturer under sommarmånaderna

- Information från kommissionen

Kommissionen väntas informera om djurskyddet vid transporter under sommarmånaderna. Inför rådsmötet har kommissionen skickat en not. Av noten framgår att problem med att djur transporteras långa sträckor under alltför höga temperaturer (över 30 grader) fortfarande förekommer. De långa transportererna i hettan utförs i strid mot EU:s bestämmelser om djurtransporter och leder till ett onödigt lidande för djuren. Kommissionen vill mot den bakgrunden uppmana alla ministrar att förnya ansträngningarna för att se till att EU:s bestämmelser om djurtransporter efterlevs. Kommissionen uppmanar också alla transportörer att leva upp till kraven på en realistisk planering av rutten.

6 c) Uppföljningsrapport om växtskyddsmedel

- Information från kommissionen

Kommissionen väntas presentera övergripande slutsatser från en uppföljningsrapport om arbetet med att öka tillgången till lågriskprodukter och öka genomförandet av integrerat växtskydd.

2016 presenterades en åtgärdsplan för hållbart växtskydd. Planen innehöll en rad åtgärder som syftade till att bland annat öka tillgängligheten av lågriskprodukter inom växtskyddet och påskynda medlemsstaternas tillämpning av integrerat växtskydd.

I mars 2019 presenterades en rapport där åtgärderna i planen följs upp. I rapporten slås fast att arbetet med hållbart växtskydd går framåt. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att göra ytterligare ansträngningar för att genomföra åtgärderna i planen.

6 d) EU-AU-ministermöte i Rom

- Information från kommissionen

Kommissionen väntas informera om mötet mellan EU:s och Afrikanska unionens jordbruksministrar som hölls den 21 juni 2019. Vid mötet antogs en deklARATION och tillhörande handlingsplan. Deklarationen bygger på resultatet av det arbete som under 2018 gjordes av Arbetsgruppen för Afrikas landsbygd (Task Force Rural Afrika) och de rekommendationer som presenterades i arbetsgruppens slutrapport ”En afrikansk-europeisk agenda för landsbygdstransformation”. Fokus är utveckling av Afrikas landsbygd genom investeringar och jobbskapande.